

«Իսկական» սարեդարձ Ժիրոյի համար դասարանում

Կենսոն եւ Նոր-Մարա առաջին ասյանի դասարանում երեկ ղեկավարեց «Հայ կամավորների համախմբում», «Ազատագրված սարածների դասարանություն» հասարակական նախաձեռնությունների համակարգող Ժիրոյ Սեֆիլյանի, նույն նախաձեռնությունների անդամներ եւ Սեֆիլյանի գաղափարակից ընկերներ Վարդան Մալխասյանի եւ Վահան Արոյանի գործով դասավորությունը: Հիշեցնենք, որ արցախյան ազատամարտի մասնակիցները, որ 7 ամիս կալանի տակ են, մեղադրվում են իշխանությունը բռնի ուժով ստորադնելու հրադարձային կոչերի համար:

ՖՈՏՈՒՈՒՐ

Երեկ սակայն Կենսոն եւ Նոր-Մարա առաջին ասյանի դասարանում դասավորության փոխարեն տեղի ունեցավ բոլորովին այլ բան: Երեկ Ժիրոյ Սեֆիլյանի ծննդյան 40-ամյակն էր, ինչն էլ «Մեզին» խիստ «անսովոր» լայնամասշտաբով: Դասարանի դահլիճը, ինչպես միշտ, լեվել-լեցուն էր մեղադրվողների հարազատներով, ընկերներով եւ բարեկամներով, որոնցից մի քանիսը ծաղիկներով էին եկել դասարան: Այդ ծաղիկները մեծ դժվարությամբ հասան հորեյարին, իսկ մյուսների բանավոր շնորհակալություններն էլ արժանացան դասարանի դահլիճում կարգը պահպանող ազգային անվանագրության ծառայության եւ ոստիկանության աշխատակիցների նկատողություններին: «Շնորհակալ ծնունդ, Ժիրո, ազատություն, ամոթ, ազատություն», ահա այսպիսի բարձրաձայն վանկերով անցավ դասավորության մասնակիցները դիմավորեցին Սեֆիլյանին, Մալխասյանին եւ Արոյանին: Հոսնկայա բացակայություններն ուղեկցվեցին նաեւ ծափահարություններով, ինչն արժանացավ դասարանի դահլիճ մտած գործը լող դասավոր Մնացական Մարտիրոսյանի խիստ վերաբերմունքին: Նա 10 րոպեով հետձգեց դասավորությունը, իսկ կարգը պահպանելու նպատակով ոստիկանության եւ ԱԽՍ աշխատակիցներին հանձնարարեց լրագրողներին թողնել, իսկ մյուսներին դուրս հրավիրել դահլիճից:

Դասավորի այս հայտարարությունն այնքան էլ հասցեատեր չգրավ, քան որ դասավորի գնալուց հետո իսկական միտքն սկսվեց: «Փչացնում են մեր ազգային կերպը, նկարագիրը: Մա մեր ազգի բարոյական ավարտն է, այս դասավորությամբ ուզում են ցույց տալ, որ այս տեսակը՝ Ժիրոյի, Վարդանի, Ալեխանդր Արզումանյանի տեսակները իրավունք չունեն գոյատևելու: Մա է այս խայտառակ դաշի իմաստը: Նրան (Սկասի ունի Սեֆիլյանին, Մալխասյանին եւ Արոյանին-Գ. Գ.) անմեղ են, ասել են այն ամենը, ինչ բոլորս ենք ասում, ինչն էլ ինձ չեն ձեռք բերում, ես իմն էլ բան կգնամ», բարձրաձայն դասարանին իր խոսքն ուղղեց ակադեմիկոս, արցախյան բարձրագույն մասնակից Ռաֆայել Ղազարյանը՝ միաժամանակ ամաչեցնելով մեր բազմազան ուսանողությանը, ովքեր այսօր նույնպես ղեկավարվում են ինչպիսիք մեղադրվողների կողմից:

Արցախյան ազատամարտի մասնակիցը դեռ չէր վերջացրել խոսքը, երբ նրան շարունակեց կինը՝ իխանությունների հասցեին մի քանի «հարց» խոսքեր ասելով եւ միաժամանակ ղեկավարելով իրեն էլ ձեռք բերելու: Հեզգեհեզ կրեմ ավելի բորովեցին: Դեռ ասան, ռեժիսոր Եվանդ Մանարյանն էլ խոսք ուներ: Չայրացած Մանարյանը համոզմունք հայտնեց, որ այն ժամին, երբ հոյ կնոջ ներկայությամբ գեղեցիկ դասավորությունը հետոսին, այս ժողովուրդը դասադասվեց: Ոստիկաններից մեկն էլ նկատեց, որ դասը վերածվել է իսկական հանրահավաքի եւ էլ կարի չկա հրադարձային մասնակցները ինչ թե շատ հանդարտեցին, դահլիճ վերադարձավ դասավոր Մնացական Մարտիրոսյանն ու ընդհանրապես երեկվա օրակարգից հանեց դասավորությունը՝ տեղափոխելով այսօր, ժամը 12-ին: Ընդվզած եւ խիստ զայրացած դասավորության մասնակիցներն ակնհայտ դժգոհությամբ հեռացան դասարանի դահլիճից: **Գ. Գ.**

Հայկական գրեթե բոլոր բանկերը վճարել են 1 մլն դրամից ավելի ծախսահարկ

Հայաստանի 21 գործող բանկերից 20-ը զսնվում են հարկային ղեկավարած ծառայության հրադարձակած 1 մլն դրամից ավելի ծախսահարկ վճարած բանկերի ցանկում: Բացակայում է միայն «Արցախբանկը»: Վերոնշյալ 20 բանկերը միասին վճարել են ավելի քան 4,2 մլրդ դրամ ծախսահարկ: Դա էլ իր հերթին նշանակում է, որ բանկերի ընդհանուր մաքուր ծախսը կազմել է ավելի քան 16 մլրդ դրամ:

Առաջին տեղում «Էլ Ես Բի Սի Բանկ Հայաստան» է, որը վճարել է մոտ 960 մլն դրամի ծախսահարկ: Երկրորդը՝ «Արգենտինվեստբանկը»՝ 733 մլն դրամով, երրորդը՝ նոր սեփականատեր ձեռք բերած «Կոնվերս բանկը»՝ 502 մլն դրամ: Առաջին երեք տեղերը զբաղեցնող բանկերը վճարել են բոլորի վճարած 4,2 մլրդ դրամ ծախսահարկի ավելի քան կեսը՝ 2,2 մլրդ դրամ: Այնուհետեւ գալիս են «Ալբա կրեդիտ ազրիկոլը»՝ 452 մլն դրամ եւ «Հայէկոնոմբանկը»՝ 407 մլն դրամ: Ցանկը եզրափակում է «Արարաբանկը»՝ 3,6 մլն դրամ ծախսահարկի վճարումով, ինչը

բնական ղեկավարում է համարել, քանի որ այս բանկը վերանվանվել է իր գործունեությունը սկսել է անցյալ տարվա ընթացքում: Այն փաստը, որ այդ ընթացքում բանկը ծախսաբեռ գործունեություն է ծավալել, արդեն իսկ դրական ցուցանիշ է:

Ինչ կարելի է եզրակացնել այս ցանկից: Առաջինը եւ հիմնականն այն է, որ սա եւս մեկ արագույց է այն բանի, որ մեր տնտեսության այս ճյուղը առաջ է անցնել մնացած բոլորից ոչ միայն իր զարգացմամբ, այլեւ կանոնակարգմամբ եւ թափանցիկ գործունեությամբ: Այստեղ սովորական գործունեությունը նվազագույնի է հասցված, ինչի արդյունքում միայն մեկ հարկատեսակի՝ ծախսահարկի գծով ավելի քան 4 մլրդ դրամ է մոտ գործել ղեկավարումը, եւ այն վճարել են համակարգում գործող գրեթե բոլոր բանկերը: Անկասկած է, որ այս ցուցանիշը ավելի բարձր կլինի այս եւ հետագա տարիներին: Հարկ է նաեւ նկատել, որ արտասահմանյան 5 խոշոր բանկեր արդեն կան շուտով սկսելու են գործունեություն ծավալել Հայաստանում: **Ա. Մ.**

ՄԱՌՈՒՊ

ԵՄԱ-ն ներկայացրեց խորհրդարանական ընտրությունների լուսաբանման դիսարկունների բրոշյուրը

Երեւանի մամուլի ակումբը (ԵՄԱ) երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում ներկայացրեց «Հայաստանի ԶԼՄ-ներում ՀԳ 2007 թ. խորհրդարանական ընտրությունների լուսաբանման դիսարկուն» բրոշյուրը: ԵՄԱ-ի երկու փուլով անցկացված դիսարկունների արդյունքները, որոնք վերաբերել են խորհրդարանական ընտրությունների նախաբանական եւ նախաքննարկական ժամանակահատվածներին, ընթացքում ներկայացվել էին մամուլի առուվաճառի ժամանակ: Երեկվա ներկայացված բրոշյուրը, սակայն, ամփոփում էր երկու դիսարկունների արդյունքները, ներկայացնում հետազոտված լուսամիջոցների ցանկն ու համառոտ բնութագրեր, խորհրդարանական ընտրությունների լուսաբանման դիսարկուն հաշվարկները, առաջարկներ եւ եզրակացություններ: Ի դեպ, դիսարկունները ԵՄԱ-ն կատարել է Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղի աջակցությամբ՝ «Թիմ» կենտրոնի հետ համատեղ:

Դիսարկվել են 14 հեռարձակող լուսամիջոցներ եւ 4 թերթեր՝ «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ռեսուրսիկա Արմենիա», «Առավոտ» եւ «Հայկական ժամանակ»: Բրոշյուրը ներկայացնող ԵՄԱ նախագահ Բորիս Նավասարդյանը նշեց, որ եթե մեր օրենսդրությունը հստակ լիներ, մի քանի կոնֆլիկտներից հնարավոր կլիներ խտասպել: Հանդիման ժամանակ ԵՄԱ փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանն անդրադարձավ ընտրությունների ժամանակաշրջանում ԶԼՄ-ների գործունեության օրենսդրական հիմնքերին, իսկ ԵՄԱ դիսարկուն խմբի համակարգող Ելինա Պողոսյանը մի քանի ցուցանիշներով արժեքավորեց լուսամիջոցներում ընտրական գործընթացների արժանիքները: **Գ. Գ.**

Բուհի սարածիք՝ օսարան գոյի

1998 թ.-ից երեւանի սենտախրավագիտական համալսարանի ղեկավարությունը երեւանի Եստիմանյան փող. 32/1 հասցեում ձեռք է բերում սեփական հողատարածք՝ 1100 մ², ու իր միջոցներով կառուցում է համալսարանի շենքը: Ենթին անմիջապես հարակից անայի եւ արդարացի վերածված տարածքը՝ 320 մ² համալսարանի ուժերով մաքրվել, կանաչադասվել ու բարեկարգվել է: Այնուհետեւ համալսարանի ղեկավարությունը նամակով դիմել է Բաղադատության եւ ստացել է 320 մ² հողատարածքը օգտագործելու իրավունք: Սակայն չգիտես ինչու, միտմանակով, թե թյուրմիտացաբար, այդ փաստաթղթում չի նշվել որեւէ ժամկետ: Ուսումնական գործընթացը մի քանի կազմակերպչու, գիտաբանության բազան ստեղծելու համար, հենց այդ տարածքի վրա համալսարանի ղեկավարության գումարներով, Բաղադատության կողմից համապատասխան կառուցվում են լաբորատորիաներ, քաղաքացու եւ ուսումնական մասնագետները ջեռուցելու համար կարսայանում: Այժմ համալսարանի տարածքը ծառայողական է, ստեղծված է բակային համարակցություն, որտեղ անց են կացվում նաեւ մեկուկուսակց միջոցառումներ եւ մրցումներ:

Ինչպես տեղեկացրեց համալսարանի ղեկավար, ակադեմիկոս Ավետիս Արզյանը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ, բուհը այսօր հայտնվել է ծանր վիճակում, ու 1998 թ.-ից դիմել են տարբեր ասյանների հողատարածք օրինակացնելու խնդրանքով: Սակայն առ այսօր ո՛չ նախագահական նստավայրից, ո՛չ կառավարության աշխատակազմից եւ ո՛չ էլ Բաղադատության ու տարբեր գերատեսչություններից, օրենսդիր մարմիններից որեւէ տասախան չի ստացվել: Իսկ երբ 2006-ին ընդունվում է որոշում ինքնուրույն կառուցների օրինակացման վերաբերյալ, բուհի ղեկավարությունը նորից է դիմում ղեկավար կադաստրին, հուսալով, որ այս անգամ գոնե հարցը կլուծվի: Սակայն այդ դիմումն էլ նախորդների ծակատակով է արժանանում՝ մնում անդասախան: Ի վերջո հայտնի է դառնում, որ վերոհիշյալ տարածքի համար Բաղադատության հայտարարել է մրցույթ՝ առաջարկելով դիմումներ, որ գնորդը դասավորվում է այդ հողատարածքի վրա կառուցել 14 հարկանի բնակարան: Այսօր արդեն հայտնի է, որ հողատարածքը գնել է «Էլիտա-գրուպը»:

Տարօրինակ է, որ մինչեւ մրցույթ անուրդը Բաղադատության համադասախան գերատեսչությունների աչից վրիպել է, որ նման բարձրահարկ կառուցելուց հետո կխախտվեն բուհի բնակարանային համարակցության լուսավորության նորմերը, որտեղ ուսանում են 1000-ից ավելի ուսանողներ, 6 մասնագիտությունների (ղեկավար կողմից հավասարմազրված) գծով, դակաս կարետր հանգամանք է, որ 2003-ին բուհը Համալսարանային գիտական կենտրոնից արժանացել է «Գիտական ճարտարության համար» ոսկե մեդալի: Հիշեցնենք, որ այդ տարածքում են

Չրամասկարման ընդհանրում

Ինչպես տեղեկացանք «Երեւան ջուր» ընկերությունից, ավարտվել են «Արզական-Երեւան» մայրուղային ջրատարի Զանաֆեռավանի տարածքում նոր արգելափակ հասկածի կառուցման լայնածավալ աշխատանքները: Հիդրոէներգի եւ հակահամաճարակային տեսչությունը թույլատրել է կատարել միջոցառումները նախաձեռնողներից:

Այդ տարածքով հուլիսի 12-ին, ժամը 9-21-ը ջրամատակարարումը կդադարեցվի Կիլիկա եւ Նորագյուղ թաղամասերում, Աջափնյակ եւ Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքներում, Զանաֆեռավան, Արզաբեն ու Զովունի գյուղերում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ժե սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010 Հանրապետություն 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր	3ԱՄՈՒՐ ԱՆՏԻՍԻԱՆ	/ հեռ. 521635
Խմբագիր	ՊԱՐՄԻՆ 3ԱՎԻՈՆԵԱՆ	/ հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ		/ հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն		/ հեռ. 582483
Շտաբային լրատվական ծառայություն		/ հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն		
«ԱԶԳ» թերթի		
Թերթի միջոցով ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագրելու միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ արտատպումները տպագրված գրառումները համալսարանային խիստ արագությամբ են համաձայնեցվում 33 հեռուստատեսային հիւսուկի մասին օրենքի		
Կիլիկա չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում		
Գ ցանուկ յոթանասները գովազդային են, որոնց բովանդակությունը համար խմբագրությունը տասախանատեսություն չի կում:		
AZG Daily NEWSPAPER		
Editor-in-chief	H.AVEDIKIAN / phone 374 10 521635	
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 0010		

«Նյու Յորք լայֆը» բացեց ճանապարհը, հերթը «ԱՐՄԱ»-ինն է

1-ին էջից

Դիմել կարելի է մինչև այս օրվա հոկտեմբերի 1-ը, իսկ նվազագույնը 4 արգելափակումներ հիմնարկի խորհրդի հասցեով լուսավորված փոստով ուղարկված եւ հոկտեմբերի մեկից ավելի ու թվական ունեցող ծրարները հաշվի չեն առնվելու: Այս գործն անվանվում է «Ջյուրջյանն ու Ուզունյանն ընդդեմ «ԱՐՄԱ»-ի», եւ կային լուսավորվող փաստաթղթերով ծրարներն էլ ոչնչ է ուղարկել Kurkjian and Ouzounian v.AXA Settlement Administrator AXA Settlement Claim Fund 900 Wilshire Blvd., Suite 614, Los Angeles, CA 90017 U.S.A հասցեով:

Cus Բարսեղ Գարբայանի ներկայացրած մի շարք հետաքննարկման մանրամասները՝ ամեն ինչ կատարվում է Կալիֆոռնիայի կենտրոնական քաղաքի քաղաքային դատարանի ճիշտինքն Սնայթերի հսկողության ներքո, որին էլ մայիսի կեսերից արդեն իրավասության մեջ մտած գործընթացի վերաբերյալ հանձնարարվել էր միջոց մեկ հաշվետու է, իսկ երբ հայցադիմումների ընդունման ժամկետներն ավարտվեն՝ նրան կներկայացվեն բոլոր դիմումների անուն-ազգանունները, որոնցից նա վավերացնի եւ սկսի բաշխումը: Բաշխումն ամենայն հավանականությամբ կսկսվի դիմումների ժամկետի ավարտից մեկ օրից հետո:

Կային կան աղաճավորաբար անուն-ազգանունները 7 հազար աղաճավորաբար որոշ դեղատեսակներ են: Այս միջոցով կարող են ստանալ 3 մլն դոլար կարգի Ֆրանսիայում գործող եւ ողջ աշխարհում ծանաչելի հայկական բարեգործական կազմակերպություններին (ինչպես որ «Նյու Յորք լայֆ» դեղատեսակը): 11 մլն դոլարի չափով կհասնող դիմումները ներկայացրած եւ փաստաթղթերի իրավասության ստուգման փուլն անցած մարդկանց: Բարսեղ Գարբայանը շատ կուզենար, որ այդ 11 միլիոնը ամբողջությամբ բաշխվեր միայն հասցեներին՝ դիմումատուներին, սակայն որոշեց իր սեղի ունենալ դրա համար մեծ է լուսավորված իրազեկումներ լինեն: Թե որքան է «ԱՐՄԱ»-ի ցուցակի 7 հազար աղաճավորաբարների առանձին աղաճավորությունները՝ կային չի նշվում: Ի դեպ՝ այդ մասին չի համարում նաեւ հանձնարարի այն անդամը, որն աշխատել է դիմումների հետ: Ելի ի դեպ՝ «Նյու Յորք լայֆ» դիմումատուները 5700 էին, որոնցից 2500-ի փաստաթղթեր վավերական էին: Իսկ «ԱՐՄԱ»-ի դեղատեսակները 10 հազար դիմում է ստանվում, թե ինչ ֆայնանսի սարածից դիմումները շատ քիչ են: Բարսեղ Գարբայանը հանձնարարի անունից հայաստանցիներին կոչ արեց ակտիվանալ. փոքրիկ ձեռքերով հասնող դիմումները հարցազրույցները կարող են փաստաթղթերը հավաքելուց եւ ձեռք բերելու գործընթացը հարցազրույցներին հասցեով, որը նա մեծ այս նյութում նշված է: Հաջողություն:

Նամահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդակցությունը երեկ իր աշխատանքը շարունակեց արդեն առանձին խմբերում կոնկրետ թեմաների մշակումներով եւ առաջարկություններով: Արդեն աշխատանքային խմբերի մշակումների ավարտին միանալով միջազգային խորհրդակցության անդամները, սոցիալ-սնտեսական զարգացմանը, գյուղական համայնությունում աղիանության հարցաքննարկմանը երիտասարդության մասնակցության հարցերի առնչությամբ առաջարկներն ու մտեցումները ներկայացրեց 33 ԱԳՆ սփյուռքի հետ կապերի գործակալության մեջ Ջիվան Մովսիսյանը:

միջազգային կառույցներում ընդգրկվելու մասին, որն արդեն «Ազգը» ներկայացրել է խորհրդակցության առաջին օրը: Արցախի հիմնահարցը, Հայոց ցեղասպանության առնչությամբ երիտասարդների անելիքները, բարոյական գործունեության անհրաժեշտությունը մշակվել էին Տեղատվությունների ինստիտուտ-բանկի գրասենյակի սեղանի շուրջը: Վերջինս աշխատանքային խմբի եզրակացությունները ներկայացնելիս նախ ընդգծեց, որ խումբը համաձայնել է հենց այս հարցերում առավել ինտեգրացիայի վերաբերվելու մտեցմանը, կարեւորել խմբի անդամների սթափ ու իրատես նայելու

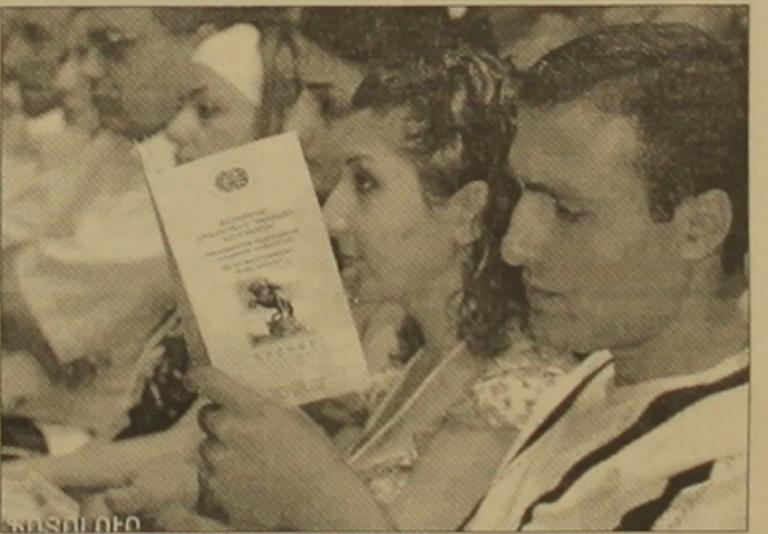
մեկու համար, բարոյական համակարգման մասին ստեղծել, կազմավորել բարոյական խմբեր, ստեղծել այս հարցերով զբաղվող երիտասարդական կազմակերպություններ: Ուրեքն Սաֆրասյանը ղեկավարում էր մտահարմարների համաձայնեցումն այս երիտասարդության գործելակերպը մշակող աշխատանքային խումբը՝ որոշեց այս ինֆորմության եւ ազգային նկարագրի կողմերի: Սաֆրասյանը նշեց, որ հետաքննարկումը մեծ էր հարցի մեկնումը, եւ խմբում բավականին միասնական էին, քանի որ այս երիտասարդը զրոյակացվող աշխարհում ինֆորմացիայի փոխանակման հարցի առջեւ է կանգնած:

վաճակային առանձնահատկություններն էին մշակվել եւ մեկ աշխատանքային խմբում ընդգրկված երիտասարդները: ԵՎՄ նախագահ Անու Մխիթարյանի ղեկավարությամբ: Վերջինս խմբում աշխատանքն արդյունավետ գնահատեց՝ ընդգծելով ընդհանրապես կազմակերպված լինելու մեծ դերակատարումը երիտասարդության հարցերի լուծման գործում, այլապես միասին լինելը բավարար չէ: Խմբում մշակումների ընթացքում անդադարով են Հայաստանում եւ սփյուռքում երիտասարդական շարժմանը, զարգացմանը, գործող կառույցներին, առկա մտեցումներին, ՀՀՎ ստեղծմանն ու գործունեությանը, ԵՎՄ անելիքներին,

Հայ երիտասարդներն առաջարկում են ստեղծել համահայկական համայնք եւ ձեռավորել հաջողակ հայ երիտասարդի կերպար

Խորհրդակցությունն ընդունեց հռչակագիր՝ սկզբնավորելով երիտասարդական կառույցների նոր համագործակցություն

Cus նա, երիտասարդությունը խորապես հավաստում է, որ մշակվող խնդիրների լուծման բանալին իրենց ձեռներում է: Մովսիսյանը հավաստեց, որ մշակումն անցել է արդյունավետ, եղել են շեղակալ ու գործնական առաջարկներ, որ անողայման հաշվի կառուցվեն: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի գյուղական համայնության զարգացմանը, առաջ, Մովսիսյանի մասնաճյուղը, մեծապես ոգեւորել էր երիտասարդներին՝ առաջարկելով սփյուռքի հայ համայնության եւ գյուղերի միջեւ կապեր հաստատել ու համայնության սկզբունքով:

Մովսիսյանը

անհրաժեշտությունը: Cus խմբի՝ մասնակիցների, Արցախի հիմնահարցն ավելի ինչ ուսուցողական է արժանանում, բարոյական առումով էլ սփյուռքում զիջում են Արցախին: Մավսիսյանը է հայտնվել, թե նոր սերունդը մտադրում է այս թեմաների մասին, ու թերեւս հարկ է սոցիալական անցկացնել լուսավորող այդ մասնակցության հիմնավորվածությունը: Խմբի մասնակիցները նշել են նաեւ ժամանակակից հոգեբանական ու ռեսուրսների ղեկավարության, սփյուռքի ռեսուրսների ոչ ամբողջական օգտագործման մասին: Առաջարկվել է ընդհանուր մտեցում մշակել այս հարցերի առնչությամբ՝ աշխարհում ներկայաց-

ված գործերին: Կարեւորվել է եկեղեցու դերը հայ երիտասարդների կրթության գործում: Խմբի մասնակիցներն առաջարկել են ստեղծել համակարգող խորհուրդ կամ միասնական կենտրոն՝ լուսավորական հավաքներով մշակելու կոնկրետ հարցեր: Խոսել են համահայկական լուսավորական դաս ստեղծելու կարելիության, սեղանակցության փոխանակման ժամանակակից մեթոդների կիրառության, ԵՎՄ կազմակերպության կառուցվածքում փոփոխություններ իրականացնելու հարցերի մասին: ՀՀՎ փոխնախագահ Վաղինի Աղայանը ներկայացրեց խորհրդակցության հռչակագրի նախագիծը, որ ընդունվեց առկա շեղակալ առաջարկությունների հիման վրա հետագա խմբագրման օրակարգով: Հռչակագրի նախագիծն նշվում է խորհրդակցության ընթացքում ներկայացված խնդիրների լուծման հարցում երիտասարդների լուսավորության, գործելու վճարակալության, սարածաբանում եւ աշխարհում հայ երիտասարդության դերի ու մասնակցության մեծացման, ի նպաստ հայ ժողովրդի աշխատելու, կարգելու եւ լուսավորելու ցանկության մասին: Փակելով համահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդակցությունը՝ Կոնգրեսի նախագահ Արա Արախանյանը կարեւորեց, որ արվածը վերջ չհամարվի, այլ նոր առաջարկություններով ու ծրարներով նոր հանդիպումներ կազմակերպելու սկիզբ:

արած գործերին: Կարեւորվել է եկեղեցու դերը հայ երիտասարդների կրթության գործում: Խմբի մասնակիցներն առաջարկել են ստեղծել համակարգող խորհուրդ կամ միասնական կենտրոն՝ լուսավորական հավաքներով մշակելու կոնկրետ հարցեր: Խոսել են համահայկական լուսավորական դաս ստեղծելու կարելիության, սեղանակցության փոխանակման ժամանակակից մեթոդների կիրառության, ԵՎՄ կազմակերպության կառուցվածքում փոփոխություններ իրականացնելու հարցերի մասին:

ՀՀՎ փոխնախագահ Վաղինի Աղայանը ներկայացրեց խորհրդակցության հռչակագրի նախագիծը, որ ընդունվեց առկա շեղակալ առաջարկությունների հիման վրա հետագա խմբագրման օրակարգով: Հռչակագրի նախագիծն նշվում է խորհրդակցության ընթացքում ներկայացված խնդիրների լուծման հարցում երիտասարդների լուսավորության, գործելու վճարակալության, սարածաբանում եւ աշխարհում հայ երիտասարդության դերի ու մասնակցության մեծացման, ի նպաստ հայ ժողովրդի աշխատելու, կարգելու եւ լուսավորելու ցանկության մասին:

Փակելով համահայկական երիտասարդական միջազգային խորհրդակցությունը՝ Կոնգրեսի նախագահ Արա Արախանյանը կարեւորեց, որ արվածը վերջ չհամարվի, այլ նոր առաջարկություններով ու ծրարներով նոր հանդիպումներ կազմակերպելու սկիզբ:

Ս. Մ.

Երիտասարդ արմենականների համար սա հայրենիք է՝ ժողովուրդի եւ հարազատ

«Ազգը» արդեն անդադարով է Կանադայի թեմային միության երիտասարդ արմենականների երեւոյաբար այցին եւ ակտիվ հանգստի մայր հայրենիքում: Օրերն անցնում այնպէս թեմային միության հայաստանյան մասնաճյուղ, հանդիպեցին ԹՄՄ միության վարչության նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանի, գործադիր սեփական Սեդրեկ Գալստյանի, ԱՄՆ-ի Ֆիլադելֆիա ֆաղափ ԹՄՄ-ի նախագահ Բարկեն Մկրտչյանի, «Թեմային» բաժնի գեղարվեստական ղեկավար Արաբեյ Յովհաննիսյանի, ԱՄՆ-ում Մ. Մկրտչյան բաժնի գեղարվեստական ղեկավար Վարդան Յովհաննիսյանի եւ Հայաստանի ԹՄՄ վարչության անդամ Գայանե Պարսեղյանի հետ: Նրանք ներկայացրին թեմային միության, ներկայացրին իրենց ժողովուրդները մայր հայրենիքից: Բուհական կրթությունը ստացող կամ նախատեսող 16-20 արեւական այս 11 երիտասարդները «Ազգը»

հետ առանձնագրույցում փաստեցին, որ երեկ էլ ոչ մի սեղանի վերանորոգչական աշխատանքներ, բացի այստեղից՝ Վ. Թեմային անվան թիվ 92 դպրոցից, քանզի «սա Հայրենիք է»: Նրանց ղեկավարը՝ Ֆլորիդա Եսայանը լուսավորեց իրենց դրամահավաքության եւ կազմակերպած միջոցառումների՝ լուսահանդեսների մասին, որոնցից վաստակած գումարը հնարավորություն սկսեց լինելու Հայաստանում, քանզի «առաջին անգամ»: Երիտասարդները հասկալիա հուզված են, որ շուրջը լուրը միջ հայեր են եւ հայերն են խոսում, ժողովուրդի էր նաեւ Արաբեյ, ինչպես նաեւ այնպիսիները ծիծեռնակաբերդ, Եսայան: Երիտասարդները հիշատակեցին համար լուսանկարվեցին Թեմային կենտրոնի բակում եւ քաղաքի վայելել ամառային Հայաստան իր սոք ու զով, արեւոս ու սկզբնաբար բոլոր կողմերով:

Ս. Մ.

ՅՈՒՐԻ ԵՐԶՆԿՅԱՆ - 85

բալա» կինոդասուում (1971թ.): Գարկ է նեել, որ ֆիլմի սեղծման աշխատանքներին հրավիրվել էին ճանաչված գեղանկարիչներ Մինաս Ավեսիսյանն եւ Ռոբերտ Էլիթեկյանը:

Մյուս կողմից դա, Ռոմմին բնորոշ այստես ասած, մարդկային ոգու հավերժական ոլորելների համդեղ խորը հեատրություններ էր: Երզնկյանի սեղծագործության այդ յուտահատուկ փիլիսոփայական սեսանկյունն ալեելի վառ արտահայտվեց վեբջին աշխատանքներում «Կամուրջներ մոռացության

ողոյեկների հեղինակներ ռեծխորներ Ասեն Ագասյան, Նարինե Սկրսյան եւ ուրիներ:

Յուրի Երզնկյանը անժամանակ կյանից հեռացավ 1996 թվականին, սակայն մնացին նա ֆիլմերը, «Զորինված դասնվածներ» (1995թ.) գիրը, բազմաթիվ հողվածները, հրատարակված «Ֆիլմ» թերթը:

Իսկ նա գլխավոր դասը աղոած կյանն է, նա աղեսը, գործին անմնացող ծառայելու նա օրինակը:

Ըստ «Ռակե Ծիրանի» կատալոգային կյուրերի

Յուրի Երզնկյան, հայ աղեսուն այս անունն անխախեելիորեն կաղված է հեղինակային, վարդես, աղեսագեես, մանկավարժ, դասիարակ հասկացողությունների հես: Դա էլ հենց Երզնկյանի անհատականության սեսանելի բազմակողմանիությունն է:

Յուրի Երզնկյանը ծնվել է 1922թ. հայ ականավոր դեսական գորիչ Առամայիս Երզնկյանի ընտանիում: Մի անժամկողության, որը գեևվում էր Բաղախական, հասարակական, մակողայային, գրականության եւ աղեսի հրատաղ հարցերի բովում:

Տանը սիրող մթնոլորտը կարծես իննին լավագույնս նդասեսց աղագա աղեսագեեսի ձեավորմանը: Սակայն 1936թ. սակայնյան ռեղեսիաների աղունում հոր կողեսը, մոր մահը... գոյատեսելու եւ ներին դայարի ժամանակաբան, սեփական ուղու դեվարին ունումներ: Տակավին տասնյոթամյա երեսասարղ Յուրի Երզնկյանը ձեավորեց իր առաջին բեմաղությունը (1939թ.): Եղան էլի բեմաղություններ: Գեսն էլ «Գայֆիլմ», կինոսուղիա (1942թ.), որեղ էլ նա հանղիղում է նեանավոր ռուս կինոռեծխոր Բորիս Բառեսին, որը եւ կանխորոշեց Երզնկյանի ընտությունը:

Դա էլ հենց Երզնկյանին տարավ Մոսկվա, որեղ նա ոտանեց մեծ վարդեսներ Ռուբեն Սիմոնուլի եւ Սիխալ Ռոմմի մոս: Թող տարիմաս քովա, բայց Երզնկյան-ռեծխորի հեսագա սեղծագործական ուղու մեց կարելի է հայտնաբերել եւ սիմոնուլյան եւ ռոմմուլյան գեեր:

Մի կողմից դա ձգումն է դեղի տեսարայնությանը, վաղ կերղարները: Կինոռեծխորը տեսարանային լուծումներին հատուկ ուտաղություն է դարժում «Առաջին սիրո երզ» ֆիլմում (1957թ.), որը այսօր էլ է սիրված եւ սղասված Դաղիտասեսի կողմից, նաեւ «Գայկական ումնանկարներ» (1972թ.), «Աղ կանաչ, կարմիր աշխարհը» (1975թ.) կինոժաղավեներում: Սակայն, այստես կոչված տեսարանային, վախրանգուլյան լուծումները ռեծխորի կինոկենսագրության մեց հատուկ հնչողություն են սանում «Խաթա

«Առաջին սիրո երզ»

«Աղ կանաչ, կարմիր աշխարհը»

Կինոկրության աոցիացիայի նախագահն էր, «Ֆիլմ» թերթի հիմնաղիրն ու խմբագիրն էր: Իսկ իր կյանի վեբջին տարիներին Յուրի Երզնկյանին հաժախ կարելի էր տեսել երեսասարղների բջանում: Իհարկե դա իր դարղ բացատրությունն ուներ. Երզնկյանը իս. Աբուլյանի անվան դեսական համալսարանի կուլտուրայի ֆակուլտեսում դեկավարում էր կինոյի եւ հեռուտասեսության ամբիոնը, ոլորֆեսոր էր, դեկավարում էր ռեծխորական աղեսանցը:

Յուրի Երզնկյանի ոտանողները ակեիվ աշխատում են կինոյում եւ հեռուտասեսությունում:

Շատ անումներ այսօրվա մեր ազգային մեակույթում իրենց կայուն տեղն են գրավում: Բավական է թվարկել. ճանաչված կինոռեծխոր, բազմաթիվ փառատների դափնեկիր Գարություն հաչատրյան, Ազգային ոաղիղի սնորեն Արմեն Ամիրյան, Գ. Սայանի անվան թատրոնի սնորեն եւ գեղարվեսական դեկավար Նարինե Մայան, բազմաթիվ ֆիլմերի եւ

Ա տեղ → Ֆրունզե Դովլաթյան-Լուիթյունը վերծանելու հրաշալի փորձ

Եծի Կավալերուլիի հես

նանց խաղընկերը եղել էր Երանի Գ. Սունդուլյանի անվան ակաղեմիական թատրոնում նկարահանվել նանց ֆիլմերում, նանց նկարահանել կամ դարղաղես բարեկամն է եղել: Միայն անումների թվարկումը ամեն ինչ է աոտ. Վահրամ Փափաղյան, Գոչյա Ներսիսյան, Օլգա Գուլաղյան, Գամո Բեկնագաղյան, Սերգեյ Գերասիմով, Անրի Վերնոյ, Եծի Կավալերուլիչ, Շառա Տայան, Պերժ Զեյթունցյան, Անդրեյ Բիտով, Գուրգեն Զանրիբեկյան... Նանցից ամեն մեկը իր հիացմունի խոսն է աել Ֆրունզե Դովլաթյանի մասին:

Ուղում են եա մեկ մեցբերում անել Ֆրունզե Դովլաթյանի մասին կարծիներից:

Այն ինժ համար անչափ կարետ է, որովհեսել խոսիի հեղի-

նակը բոլոր ժամանակների եւ բոլոր ժողովուրդների մեծագույն ռեծխորներից մեկն է՝ Սերգեյ Փարաջանուվը, ով 1987 թվականի հուլիսին «Սեմավոր ընկուզեի» ֆիլմի մասին մասնավորաղես ասում է.

«Դովլաթյանի ֆիլմը խորաղես ինեսելեկտուալ սեղծագործություն է: Բայց իննին ինեսելեկտուալություն չի լինում: Այն գոյություն ունի զգայական ընկալման տեսով: Եվ այստեղ հերոսների հայտարարությունները դես է ընկալել իբրեւ իրենց իսկ բնույթի անբաժանելի մասեր, իբրեւ դիմանկարի, կերղարի բերիլներ: Այսանը՝ եւ ոչ ավելին: Կինոնկարի գաղափարը խոսիի թիկունում է: Այն ինոնացիաների, հնչերանգների, գույների, բարժումների, հայացների մեց է: Այն թախնված է կինոնկարի ձայնատեսողական կերղարի ամբողջության մեց: Այս ֆիլմին նախ դես է ձայնակել սրտով եւ հեսո միայն ինասավորել ուղեղով: Գես խնղի չէ...»:

Ովեր, ինչ թե ասե ծանոթ են Սերգեյ Փարաջանուվի կենսագրությանը, գիեսն, որ նա անչափ խստաղաանց է եղել գնահատականներ տալիս: Նա՝ այդ համարել մարղը, սուկեսական կինո կոչված «ժաղավեներային հազարավոր կիլոմետրե ձգվող խաչուտայից» (իր Փարաջանուվի արտահայտությունն է) միայն հազվագույն ֆիլմեր է հավանել: Ու, ահա, այս կարծիղ Ֆրունզե Դովլաթյանի եւ նա ֆիլմի մասին... Իսկաղես, բավականությանը է կար-

դացվում Սերգեյ Գալստյանի այս նոր գիրը, որը կարող է սեղանի գիր դառնալ: Միայն կուզեմայի, որ այն ամբողջական լինել: Այնան ասե նյութեր կան Ֆրունզե Դովլաթյանի մասին, այնան հեսարհրական հարցաղուցներ... Դանցից մեկի հեղինակն էլ ես եմ: Իմ արած հարցաղուցի կարետությունը բնավ չի ուուվում իմ անժով: «Գայասանի Գանրաղեսություն» թերթում տղագրված այդ հարցաղուցում Ֆրունզե Դովլաթյանը ասե բան է աոտ, ասե կարետ բաներ...

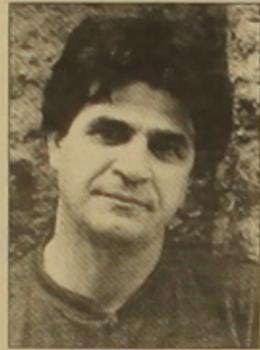
Ամեն դեղիում այս նոր գիրը հրատալի նվեր է մեծ արիտի սննդյան 80-ամյակին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱՍՏՅԱՆ

Բարեկամների հես

Իրանցի կինոռեժիսորի մարդասիրությամբ սրուիող կինոարվեստը

Ջաֆար Փանահիի կինոն հաճախ բնորոշում են որոշու իրանական նեոռեալիզմ: Անկախ այն բանից, թե նրա վառ ստեղծագործությունն ինչու է բնութագրվում, Փանահիի ֆիլմերի բացառիկ մարդասիրությունն անկարելի է ժխտել: Նրա կինոն ֆաղափայլ է, արդիական ու մարդկային կեցության մանրամասներով հարուստ: Իրանցի մի խումբ ժամանակակից կանանց սոցիալական երկընթացի մասին լուսավորող խոշոր փառաման FIPRESCI-ին համարեց «Տարվա կինոնկարը»: Ֆիլմը՝ սեղ գրավեց աշխարհի կինոյի կազմած լավագույն ֆիլմերի ցանկում: Փանահիի անդրանիկ աշխատանքը 1995-ին ստեղծված «Սոխակ փուչիկ» է: Դրանից առաջ նա վավերագրական ու խաղարկային կարճամետրաժ ֆիլմեր է

նկարահանել եւ որոշու ռեժիսորի ասիստենտ աշխատել, ընդ որում՝ Աբաս Զիառոսամիի «Ձիթենիների միջով» կինոնկարում, որն էլ առաջ մղեց նրա կարիերան: Փանահին իր առաջին ֆիլմը նկարահանել է Զիառոսամիի սցենարով: «Սոխակ փուչիկը» արժանացավ Կաննի փառասունի «Ոսկե կինոյի սրահին», ինչու էլ այնուհետ փառասունային դարձավ: Այն դեռափ աղջկա արկածների լուսավորումը, որն ուզում է Ամանորին երջանկություն բերող ոսկե ձկնիկ գնել, նշանավորեց նոր կինոստիլի հայտնությունը:

Փանահիի «Հայելի» սացավ Լոկառնոյի միջազգային «Ոսկե ընձառյուծ» հասարակական ռեժիսորի հեռանկարայնությունը: «Բոսոր ոսկին» 2003-ին ընդգրկվեց Կաննի «Հասուկ հայացք» ծրագրում ու նվաճեց ժյուրիի մրցանակը: Որոշու լավագույն կինոնկար՝ ֆիլմը մի քանի մրցանակներ բաժանեց ու կինոյի հիացական արձագանքներ արժանացավ: Փանահին նկարահանած ֆիլմերն են՝ «Վերավոր գլուխներ» (1988), «Զից» (1991), «Բարեկամ» (1992), «Սոխակ փուչիկ» (1995), (1997), «Հայելի» (1997), «Շրջա» (2000), «Բոսոր ոսկի» (2003), «Խաղից դուրս» (2006) եւ այլն: Վերջին

«Խաղից դուրս»

ֆիլմն ընդգրկված է «Ոսկե ծիրան» երանյան ժյուրիի ծրագրում: Տարածական լուսանկարում, որ ստաուսիոս նստած է ֆուտբոլային խաղի գնացող գոռոզան երկրորդականում լի ավստրոպի անկյունում, կերպարանափոխված աղջիկ է: Նա միայնակ չէ, Իրանում կանայք էլ են ֆուտբոլ սիրում: Խաղից առաջ «Տղան» ձեռքակալվում է սուուզման կեցում եւ սեղափոխվում հենց մարզադաշտի կողմին գնվող մեկուսարան՝ ռոլանդուրո ղեկ հագնված մի խումբ այլ կանանց հետ: Խաղից հետո բոլորը կհանձնվեն բարերի ոստիկանությանը: Բայց դրանից առաջ նրանք սանջվում-ստղակվում են առանց խաղը սեսնելու՝ միայն բացականություններն ու գոյությունները լսելով: Ավելին, ստղակված են ականջ դնել մի զինվորի «ռեդուրսադին», որը ֆուտբոլից ոչինչ չի հասկանում: Ինչեւ, աղջիկները անձնասուր չեն լինում: Նրանք ամեն մի հնար գործի են դնում խաղը սեսնելու համար:

Ֆիլմն արժանացել է Բեռլինի միջազգային կինոփառասունի «Արծաթե աղբյուր», 2006 եւ Լյուբլյանայի միջազգային փառասունի (Amnesty International) կինոմրցանակների:

Ըստ «Ոսկե ծիրանի» կազմակերպիչ Նյուբերգի

Երեանյան ճեղագրույց

Ջաֆար Փանահին առաջին անգամ է մասնակցում «Ոսկե ծիրան» փառասունին եւ անչափ տղավորված է:

«Ազգի» թղթակցի հարցին, թե ո՞ր սարիփից է հեռաբերվել կինոյով, Փանահին լուսաստիան էլ է «Երեան» հյուրանոցում երեկ կայացած ռեբսկոկեսնյի ժամանակ: «Արվեստով սկսել եմ զբաղվել 12 տարեկանից, 10 տարեկանում գրել եմ իմ առաջին գիրքը, որը Պարսկաստանում արժանացել է առաջին մրցանակի: Դրանից հետո սկսեցի սարբեր էփոքրիմենսներ անել՝ նախ ՏՄԻ-ի վրա, սկզբում փոքր դրվագներ, այնուհետեւ 1-2 մասանոց ֆիլմեր նկարելով»:

Ինչու է սեղեկացավ «Ոսկե ծիրան» փառասունի մասին եւ ինչու՞ որոշեցի մասնակցել:

Իրանում ասիական սեղի ունեցած փառասունի ժամանակ հանդիպեցի Հարություն Խաչատրյանին, նա էլ ինձ հրավիրեց մասնակցելու այս փառասունին: Տղավորություններս աստի ուրական են, լի անկեղծ զգացմունքներով: Հիացած եմ այստան բարեհամբուր մարդկանց վերաբերմունքից ու կազմակերպիչների աշխատանքից:

Առիթն օգտագործելով ցանկանում եմ անհրաժեշտություն հայտնել նրանց: Առայժմ չեմ հասցրել փառասունի բոլոր ֆիլմերը դիտել՝ խիստ ու հագեցած ծրագրի լուսանկարով, բայց մեծ ցանկություն ունեմ ծանոթանալու հայկական կինոարվեստի հետ: Հավաստեցեմ եմ, որ ինձ աստի դուր կգա:

Չան - դոն Լի

Շարավորեացի կինոռեժիսոր Չան-դոն Լին կինո է եկել 40-ն անց տարիում: Նախկին դասախոս է, հաշվապահ գրող: Առաջին ֆիլմը՝ «Կանայ ձուկը», իսկույն հաջողություն ու կինոյի հիացանքի դրվասանք բերեց: «Ամանուխի կոնֆեսը», որ կարծես «կորուսյալ անմեղություն» նույն թեմայով է, ինչ նախորդ աշխատանքը, ռազմական բռնադատության վարչակարգի դեռես ուժեղ մնացուկների թունդ կինոյի հիացանքով առաջացրեց: «Օազիսը» արժանացավ անհամար մրցանակների:

Բազում ճանադարհներով դեղի Կորեայի հոգին

ՊԵՏԵՐ ՎՈՆ ԲՈՒԵՐԵՆ

«Ամանուխի կոնֆեսը»

Չան-դոն Լին ծնվել է եւ ուսանել Դեզոյում Հարավային Կորեայի չորրորդ ամենամեծ քաղաքում, որ 2.5 մլն բնակչություն ունի ու զսնվում է երկրի հարավ-արեւելյան մասում: Թերես հենց Դեզուի լուսանկարում ու բնույթն են ձեւավորել Չան-դոն Լինը: Նա բավականին կաղված է ավանդույթներին, ինչու էլ ֆաղափ արձաններն են հասնում նախախոսունական ժամանակները, եւ այնուհետ արդիական է, որան 20-րդ դարի վերջին քաղաքում արագորեն աճող քաղաքը: Դեզուն մեատես եղել է ֆաղափական ուժի կենտրոն, ինչու էլ Չան-դոնի Փարի(1961-1979) ռազմական իշխանության օրոք, այնուհետ էլ այժմ. երբ այնուհետ սեղակայված են ամերիկյան չորս ռազմականներ: Բայց, միեւնույն ժամանակ, Դեզուն միտե եղել է անկախության բարձունքների սկզբնակետ, թե 20-րդ դարի սկզբին, թե երկրորդ համաշխարհային լուսանկարում հետո:

դում էր գրող դառնալ, մի բան, որ առնչվում էր հաղորդակցվելու նրա մեծ ձգտմանը երիտասարդության տարիներին լուսակայ լինելուց հետո: Չան-դոն Լին գրեում ու ֆիլմերում ասիական ցանկությունը, բայց եւ դրա անկարողությունը հիմնարար թեմաներից են:

«Ավարը» (1983), «Այրվող թղթեր» (1987) ու «Նոխոնում աստ կեղծ կա» (1992) գրեում նա անդրադառնում է կորեական հասարակության մեջ սեղի ունեցող արդի ֆաղափական եւ սոցիալական իրադարձություններին՝ առավելադաս հասարակ մարդկանց եւ այս իրադարձությունների հանդեպ նրանց վերաբերմունքի սեսանկյունից: 70-ականների վերջին՝ բռնադատության տղայումից հետո, ժողովրդավարության հույս էր ծագել, բայց աստի այդ հույսը վերածվեց հիաստափության: Չան-դոն Լին վեղերն արտադասում են այս զգացումը:

Ռեժիսոր Զվան-սու Փարը նրան խնդրեց գրել իր «Դեղի աստղափայլ կղզին» (1993) ու «Մեռավոր ցուլը» (1995) ֆիլմերի սցենարները: Հայտնվելով նկարահանման հրադարձում՝ որոշու նա Զվան-սու Փարի աստեսեն՝ Չան-դոն Լին որոշեց ինքն էլ ռեժիսոր դառնալ: Ըստ նույնի, որովհետեւ համարում

«Կանայ ձուկը»

լուսաստանություն, ինչու է Դեզուն է ֆաղափում ինքն իրեն՝ լինելով Հույսի ֆաղափ: Ուսանելուց կարծում են, թե գեղեցիկ ու մրցանակների արժանացող դերասանուհիների ընտրությունը Չան-դոն Լինի ֆիլմերում առնչվում է այն փաստին, որ վերջին 40 տարիների «Միսս Կորեա» մրցույթի հաղթողների մեծ մասը Դեզուից է:

Եւ, որ ֆիլմում լուսանկարում անելով՝ կարողանա ավելի աստ մարդկանց հետ հաղորդակցվել, ֆան գրողը, եւ ֆիլմի նկարահանման կուլեկցիվ աշխատանքն էլ նրան ավելի հոգեհարազատ էր, ֆան սանը՝ գրասեղանի աղջե մեծ-մեծակ սեսելը: Չան-դոն Լին ուզեում էր եւ աշակցում էր արվեստի աշխարհի որոշ մարդիկ, այդ թվում՝ հայտնի դերասան Զայ-նամ Սընը, որը դարձավ նրա անդրանիկ ֆիլմի՝ «Կանայ ձուկը» լուսանկարը:

Չան-դոն Լին ֆիլմերը բարդ են, ոյուրին չեն, ավանդական են թվում, բայց աստ անհասկանալի են, հոլիվուդյան ժամանցի բանաձեւերի հակոսնյան: Դրանք մտի ու սրի սեր մարդու դրսեւորումներն են, ստղուում են մասնել ու զգալ միեւնույն ժամանակ եւ դեղի կեցության խորն են սանում՝ բոլորին առնչվող էական հարցադրումներ անելով, բայց եւ բազում ճանադարհներով առաջնորդում են դեղի Կորեայի հոգին:

Կենաց ծառ Ազատության հրապարակում

ARMENPRESS

«Ռուկե ծիրան» կինոփառատոնի սկիզբը երկուսուսուս գիշեր Ազատության հրապարակում ազդարարեց ազգային Ինչպիսի, դիտել ու զուտնան: Հայկական մշակույթի լավագույն դասախոսները ներկայացնելուց հետո տեղի ունեցավ ծիրանների արատողությունը՝ Արարության բնի առաջնորդ Նավասարդ արեթիսկոթուս Կոնյանի գլխավորությամբ: Փառատոնի կազմակերպիչներն ի սկզբանե հայտարարել էին, որ այս տարի բոլոր ցանկացողները կկարողանան հետևել բացման հանդիսավոր արարողությանը ու տեղան իրենց խոսքին:

Վարչապետի, կառավարության անդամների ու հյուրերի հետ միջոցառմանը երեկ հետեցին բոլոր կինոսերները: «112 տարի է անցել Լյուսիեր եղբայրների ստեղծած առաջին ֆիլմից: Կինեմատոգրաֆիան այդ հարյուրամյակի ընթացքում հասցրել է զարգանալ անկարգելի տեմպերով եւ այսօր համարվում է ամենազուտ արվեստներից մեկը», իր ելույթում նշեց կինոնեծիտը, «Հայկական համայնադասկեր» ծրագրի ժյուրիի նախագահ Վիգեն Զալչյանը: Կազմակերպիչների միակ մտավախությունն այն էր, որ ամրաման եղա-

նակի դասառնով անձերը հանկարծ կարող էր փչացնել մասնակիցների տրամադրությունն ու բեմի դեկորացիաները: Բեմում ծիրանեմի էր տեղադրված, որը ստացել էր Կենաց ծառ անվանումը: Հենց այդ ծառի վրա էլ փառատոնի մասնակիցները կախեցին իրենց ֆիլմերի անունները կող ժառանգները: Փառատոնի փակմանը օրը հուլիսի 14-ին, մրանցից մեկը վիճակահանությամբ կարժամանա Կենաց ծառ մրցանակին՝ որի համար սահմանված է 500.000 դրամական դարգել:

Ա. Ա.

Մեկնարկեց «Ռեծիտներ առանց սահմանների» երրորդ համաժողովը

«Ռուկե ծիրան» 4-րդ միջազգային կինոփառատոնի երջանակներում երեկ մեկնարկեց «Ռեծիտներ առանց սահմանների» տարածաշրջանային համաժողովը: Փառատոնի գեղարվեստական սնորեն Սուսաննա Հարությունյանը հիշեցրեց, որ նախորդ տարի կազմակերպված համաժողովում որոշվել էր ոչ միայն կինոարտադրության խնդիրներ վեր հանել եւ մեկնարկել այլ նաեւ նրաստել իրական կինոարտադրությանը: Նա տեղեկացրեց, որ զոյություն ունի մշակական խորհուրդ, որը դարբերաբար մեկնարկելու է հեղինակներից ստացված սցենարները եւ աջակցելու, որ դրանք մկարահանվեն:

Մշակական խորհուրդն արդեն 30 ֆիլմերի հայտ է ստացել, որոնցից ընտրել է 12-ը: Վերոհիշյալ սցենարներն այսօր կներկայացվեն միջազգային ժյուրին, որն էլ կընտրի երկու աշխատանք եւ դրանց հեղինակներին 5-հազարական դոլար կտրամադրի՝ ծրագրի զարգացման համար: Ընտրված 12 սցենարների հեղինակները հայ, վրացի, ադրբեջանցի, թուրք, ռուս եւ սերբ ռեժիսորներ են: Ժյուրիի կազմում են Հարավային Կորեայից, Գյոթեբերգից, Գերմանիայից, Նիդերլանդներից, Վրաստանից, Իրանից եւ Թուրքիայից ժամանած ռեժիսորներ եւ որոյոյաերներ:

հետ զույցում Սուսաննա Հարությունյանը նշեց, որ ընտրության հիմնական չափանիշը «Ռեծիտներ առանց սահմանների» ծրագրի հետ զարգացող համատեղությունն է, ինչպես նաեւ իրականացման փուլում համատեղ արտադրության հեռանկարը: Այս ամենին, բնականաբար, ղեկ է աղվելուսն բարձրագույն թեմայի արդիականությունը: «Դրանք լիամեջած փոքր բյուջեով խաղարկային ֆիլմեր են, ասաց Սուսաննա Հարությունյանը, մենք տարածաշրջանում ղեկ է փոքր բյուջեով ֆիլմերի արտադրությունը զարգացնելու, քանի որ չենք կարող միանգամից հոլիվուդյան ֆիլմերի բյուջեներ ունենալ»:

Համաժողովին «Սինե Ռեջիո» կազմակերպության գլխավոր ֆուրսուդար Գյոթեբերգի կինոփառատոնի հիմնադրամի ներկայացուցիչ Հաուլոս Առելզերը ներկայացրեց համատեղ արտադրության իրենց կառույցի փորձը: Իր ներկայացրած կազմակերպությունը եվրոպական տարածաշրջանային կինոֆոնդերի ասոցացիա է, որի կազմում 15 երկրներ ներկայացնող կինոարտադրող կազմակերպություններ են: Բանախոսի ներկայացմամբ, ֆիլմարտադրության համար տարածաշրջանային հիմնադրամներին աջակցում են տեղական իշխանություններ, հեռար-

ARMENPRESS

Սուսաննա Հարությունյանի խոսքերով, այսօրվա «Ռեծիտներ առանց սահմանների» ծրագիրը դառնում է «Ռուկե ծիրան» կինոփառատոնի արտադրական ծյուրը: «Ազգի»

ձակող կառույցներ, ազգային ֆիլմարտադրողներ, բանկեր, եվրամիությունը կից հիմնադրամներ:

ՋԱՄԱՐ ՄՆԱՍՅՈՒ.

«Ռուկե ծիրանի» ոսկե մեդալ «Վիվասելի» սնորենին

«Երեւան» հյուրանոցի ամառային այգում երեկ կազմակերպված դրես-կոկտեյլ հանդիպմանը ներկա էին մեծ թվով հյուրեր, որոնց ողջունեց Հայաստանի մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանը, ասելով, որ «փառատոնի հաջողությունները ոչ միայն ղեկավարներն են, այլեւ բոլորին: Դրանք իրականացան շնորհիվ այն հովանավորների, որոնք կանգնեցին ղեկավարների կողմին»: Նախարարը շնորհակալություն հայտնեց «Ռուկե ծիրան» փառատոնի գլխավոր հովանավոր «Վիվասել» ընկերությանը՝ մշակույթի ոլորտում կատարած բարեգործությունների համար: Մշակույթի նախարարության բարձրագույն դարգելը՝ ոսկե մեդալը սիկին Պողոսյանը հանձնեց «Վիվասելի» սնորեն Ռալֆ Յերիկյանին, որն իր շնորհակալական խոսքում ասաց. «Եթե հավաստում եմ մեր մշակույթին, ուրեմն ղեկ է տրսով հավաստում, որ այն օր-օրի աղելի հզորանա, քանի որ մշակույթը շատ կարեւոր դեր ունի մեր աղագայի ու մեր Հայաստան աշխարհի համար»:

ՄՄՄՄՄՄ ՄՄՄՄՄՄՄՄ

«Արտոյսների ազարակը» նկարահանելու ցանկություն է ունեցել Սիվին Սիվիլերզը

«Ռուկե ծիրան» 4-րդ միջազգային կինոփառատոնը բացվեց Պաղոյ եւ Վիսրիո Տավիանիների «Արտոյսների ազարակը» ֆիլմով: Հայոց ցեղասպանության մասին դասնող ֆիլմը մինչեւ հայկական կինոփառատոններում հայտնվելը հասցրել էր մեծ աղմուկ բարձրացնել կինոաշխարհում: Տավիանի եղբայրներն այս ֆիլմի համար արժանացան Հայաստանի նախագահի մրցանակին, իսկ կինոփառատոնի կազմակերպիչները ռեժիսորներին են հանձնել Փառաքանովի անվան մրցանակը:

Այս օրերին երեւանում են սցենարի հեղինակ Աննոնիա Արլանը, գլխավոր դերակատար Զեկի Կարիոն ու որոյոյաեր Գրացիա Վոլոյին: «Արտոյսների ազարակը» վեղի հեղինակ եւ իտալիայի արձակագիր Աննոնիա Արլանը խոսում էր մասին, որ վեղը մասամբ նաեւ ինքնակենսագրական է: Վեղն Աննոնիա Արլանի ընտանիքի ողիսականի մասին է: Գիրը վերահրատարակվել է 8 անգամ, թարգմանվել աշխարհի տարբեր լեզուներով: Այսօր արդեն վեղը թարգմանվել է նաեւ հայերեն եւ սա հեղինակի ամենամեծ անակնկալն էր: «Երբ սկսեցի գրել գիրը, մտածում էի, միայն թե կարողանամ արժանավայն դասնել այս դասնությունը: Իմ նրասական իրական դասնության ցուցարդումն էր: Հետո մամուկում գրեցին, որ «Արտոյսների ազարակը» հիշեցնում է «Շինդերի ցուցակը» ֆիլմը», այսօր լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում նշել է Աննոնիա Արլանը:

Ֆիլմում Արամի կերպարը մարնավորող Զեկի Կարիոյի նախնիները թուրք են եւ հույն: Ժամանակին դերասանին առաջարկել էին մկարահանվել հրեաների ցեղասպանության մասին դասնող «Շինդերի ցուցակը» ֆիլմում: Տարիներ անց Ֆրանսիայում աղորդ դերասանը մկարահանվում է հայերի ցեղասպանության մասին դասնող ֆիլմում: «Այս ֆիլմն իմն համար անձնաղես էլ էր կարեւորում: Իմ նախնիներն էլ հույների կոտորածներից են փրկվել: Ֆիլմում մարդկային հարաբերություններն աղելի են կարեւորում, քան վրեժխնդրությունն ու փնախնդրությունը: Ես լավատես եմ եւ համոզված եմ, որ երկխոսություն երկու ժողովուրդների միջեւ կարող է ստացվել: Ի վեղը ասելությունը սերնանում են կառավարությունները, որը տարածվում է հասարակ ժողովրդի վրա», համոզված է դերասանը:

Պորոյոյաեր Գրացիա Վոլոյին այսօր արդեն ժոյիսով է հիշում ֆիլմի ստեղծման դժվարությունների մասին: Հետք չի եղել ֆիլմի մկարահանման համաձայնությունն ու ֆինանսավորումը ստանալը: Ֆիլմի մկարահանման ընթացքում անգամ մեծումներ են եղել թուրքական կառավարության կողմից: «Ֆիլմը կյանքի ծանր դաժնի միմյանց աջակցելու մասին է: Մեմ փորձել եմ աղել մարդկանց ամենամուտր զգացումների վրա: Բազմաթիվ ռեժիսորներ ուզում էին այս վեղի հիման վրա ֆիլմ մկարահանել, այդ ցանկությունն անգամ Սիվին Սիվիլերզը:

ARMENPRESS

բերան ուներ: Մեմ, սակայն Աննոնիա Արլանից աղելի տուս ձեռք բերեցին մկարահանման իրավունքը», - նշել է ֆիլմի որոյոյաեր Գրացիա Վոլոյին: Աննոնիա Արլանը դասնասվում է գրել վեղի երկրորդ հատը: Այս օրերին, չնայած բոլոր խոչընդոսներին, Թուրքիայում ես լույս կտեսի Արլանի վեղի թուրերեն թարգմանությունը:

